

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSA Bogusław Dobrowolski

w sprawie z powództwa V. sp. z o.o. w W.

przeciwko P.T.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 lipca 2017 r.,

zażalenia strony powodowej na wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 17 marca 2017 r., sygn. akt IV Ca (...),

- 1) oddala zażalenie,**
- 2) pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w W. uchylił w całości wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 4 września 2015 r., zniósł postępowanie przed tym Sądem poczynwszy od dnia 19 listopada 2013 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W.. W motywach rozstrzygnięcia

wskazał, że doszło do nieważności postępowania, skoro Sąd Rejonowy rozpoznał sprawę dotyczącą ochrony praw autorskich, dla której właściwy jest Sąd Okręgowy bez względu na wartość przedmiotu sporu (art. 379 pkt 6 k.p.c.)

W zażaleniu na ten wyrok powódka wniosła o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Zarzuciła naruszenie art. 385 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie oraz art. 386 § 2 k.p.c. poprzez jego zastosowanie i przyjęcie, że doszło do nieważności postępowania wskutek rozpoznania sprawy z zakresu ochrony praw autorskich przez Sąd Rejonowy. Wskazała, że istotą sporu nie były prawa autorskie, a kwestie związane z wadliwym wykonaniem zamówionego dzieła i zwrotem otrzymanego przez pozwanego wynagrodzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze Sądu Najwyższego wyjaśniono, że kognicja Sądu Najwyższego, jako sądu rozpoznającego zażalenie na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. jest wąska, ograniczając się wyłącznie do ustalenia, czy istniały procesowe podstawy do wydania wyroku kasatoryjnego czy też sąd odwoławczy popełnił błąd przy kwalifikowaniu określonej sytuacji procesowej, jako odpowiadającej jednej z podstaw orzeczenia kasatoryjnego i poszukiwał podstaw uchylenia orzeczenia poza katalogiem wskazanym w art. 386 § 2 i 4 k.p.c. Zażalenie nie jest natomiast środkiem prawnym służącym badaniu materialnoprawnej podstawy zaskarżonego orzeczenia, a poza zakresem kontroli Sądu Najwyższego pozostaje prawidłowość stanowiska prawnego sądu odwoławczego, co do meritum (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2013 r., I CZ 5/13, OSNC-ZD 2014 r., nr 1, poz. 4, i z dnia 21 maja 2015 r., IV CZ 10/15, nie publ.).

Jednak w postępowaniu toczącym się na skutek zażalenia na orzeczenie o uchyleniu wyroku sądu I instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania na podstawie art. 386 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy kontroluje prawidłowość stwierdzenia nieważności postępowania przez sąd II instancji (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2012 r., III CZ 77/12, OSNC 2013, nr 4, poz. 54, i z dnia 26 lutego 2015 r., III CZ 6/15, OSNC 2016, nr 2, poz. 26). Oznacza to, że przy rozpoznawaniu zażalenia

wniesionego na wyrok Sądu Okręgowego z dnia 17 marca 2017r. konieczne jest zbadanie, czy Sąd ten prawidłowo przyjął, że niniejsza sprawa należała w pierwszej instancji do właściwości sądu okręgowego, wobec czego jej rozpoznanie przez sąd rejonowy skutkowało nieważnością postępowania na podstawie art. 379 pkt 6 k.p.c.

Powódka domaga się zasądzenia kwoty 30.000 zł z ustawowymi odsetkami tytułem równowartości wynagrodzenia wypłaconego na podstawie umowy, w której pozwany zobowiązał się do wykonania i przygotowania szczegółowych autorskich opracowań, procedur, formatów i zasad służących do stworzenia środowiska pracy dla stanowiska operatora transportu lotniczego i lądowego w przedsiębiorstwie pozwanego. Strony ustaliły, że tak określone dzieło będzie wynikiem indywidualnej twórczości pozwanego. W umowie tej zawarto postanowienia dotyczące przeniesienia własności oraz majątkowych praw autorskich do dzieła podlegających ochronie prawa autorskiego, określono pola eksploatacji, postać utrwalenia dzieła, formy rozporządzania nim. Jak trafnie stwierdził Sąd Okręgowy baza danych, będąca przedmiotem umowy, nosi cechy utworu, o którym mowa w art. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2017, poz. 880, ze zm. - dalej: „u.p.a.”). Odmiennej natomiast kwestią jest czy pozwany wywiązał się z umowy i stworzył system będący utworem w rozumieniu prawa autorskiego.

W świetle art. 17 pkt 2 k.p.c. sąd okręgowy jest właściwy rzeczowo w sprawach m.in. o ochronę praw autorskich i pokrewnych. Właściwość sądu okręgowego na podstawie art. 17 pkt 2 k.p.c. nie jest uzależniona od majątkowego albo niemajątkowego charakteru sporu, ani od wartości przedmiotu sporu. Przekazanie do właściwości sądów okręgowych tych spraw, podobnie jak spraw innej kategorii wskazanych w tym przepisie podyktowane jest założeniem, że mają one bardziej złożony charakter prawny ze względu na regulacje leżące u ich podłoża. Wymagają one zatem większego doświadczenia, jak również koncentracji w ramach mniejszej liczby sądów.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje szerokie ujęcie pojęcia spraw o ochronę praw autorskich i pokrewnych w rozumieniu art. 17 pkt 2 k.p.c. (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1976 r.,

III CZP 10/76 - zasada prawna - OSNCP 1977, nr 3, poz. 42, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1976r., III CRN 269/76, OSNCP 1977, nr 10, poz.191, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 1971r., I CZ 205/71, OSP i KA 1972, nr 9, poz. 173, i z dnia 11 kwietnia 1973 r., I CZ 36/73, OSNCP 1974, nr 5, poz. 89). W postanowieniu z dnia 26 lutego 2015 r. III CZ 6/15, Sąd Najwyższy wyraził zasługujący na podzielenie pogląd, że użyte w art. 17 pkt 2 k.p.c. określenie „ochrona praw autorskich” nie powinna być łączona tylko z ochroną autorskich praw osobistych i autorskich praw majątkowych w rozumieniu rozdziałów 8 i 9 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Wyjaśnił, że pojęcie spraw o ochronę praw autorskich, o którym mowa w art. 17 pkt 2 k.p.c., użyte jest na potrzeby ściśle procesowe, tj. wyznaczenia granic właściwości rzeczowej sądu okręgowego, a celem tego przepisu jest przekazanie do tego sądu określonej kategorii spraw ze względu na szczególny charakter regulacji prawnych leżących u ich podłoża. Cel przekazania tego rodzaju spraw do właściwości rzeczowej sądów okręgowych przemawia za przyjęciem, że pojęciem spraw o ochronę praw autorskich należy obejmować ogół spraw o roszczenia na tle regulacji prawa autorskiego. Takiemu kierunkowi wykładni sprzyja także dążenie do prostoty rozdziału spraw między sądy okręgowe a sądy rejonowe.

W konsekwencji należy przyjąć, że do właściwości sądu okręgowego należą nie tylko sprawy o naruszenie autorskich praw osobistych i majątkowych lecz także sprawy dotyczące niewykonania lub nienależytego wykonania umów dotyczących prawa autorskiego, w tym również zwrotu wypłaconego wynagrodzenia w razie odstąpienia od umowy z powodu wad dostarczonego utworu (art. 59 u.p.a.). Skoro prawo twórcy do wynagrodzenia za korzystanie z jego dzieła należy do treści prawa autorskiego (art. 17 u.p.a.) a dochodzenie tego prawa jest sprawą o ochronę praw autorskich, to orzekanie o obowiązku zwrotu tego wynagrodzenia również podlega identycznej kwalifikacji.

Podnoszone przez skarżącą względy ekonomii procesowej muszą ustąpić przed uznanymi przez ustawodawcę za istotniejsze regulacjami zapewniającymi ważność postępowania, których naruszenie skutkuje koniecznością zniesienia postępowania w takim zakresie, w jakim zostało ono dotknięte nieważnością.

Nie zasługuje również na podzielenie zarzut naruszenia art. 385 k.p.c. kognicją Sądu Najwyższego w postępowaniu zażaleniowym nie jest bowiem objęte badanie zasadności apelacji.

Z przytoczonych względów zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 108 § 1 w związku z art. 398²¹, art. 391 § 1 i art. 394¹ § 3 k.p.c.

jw